

Ennakkometadata - ONIX

26.3.2009

Maarit Huttunen

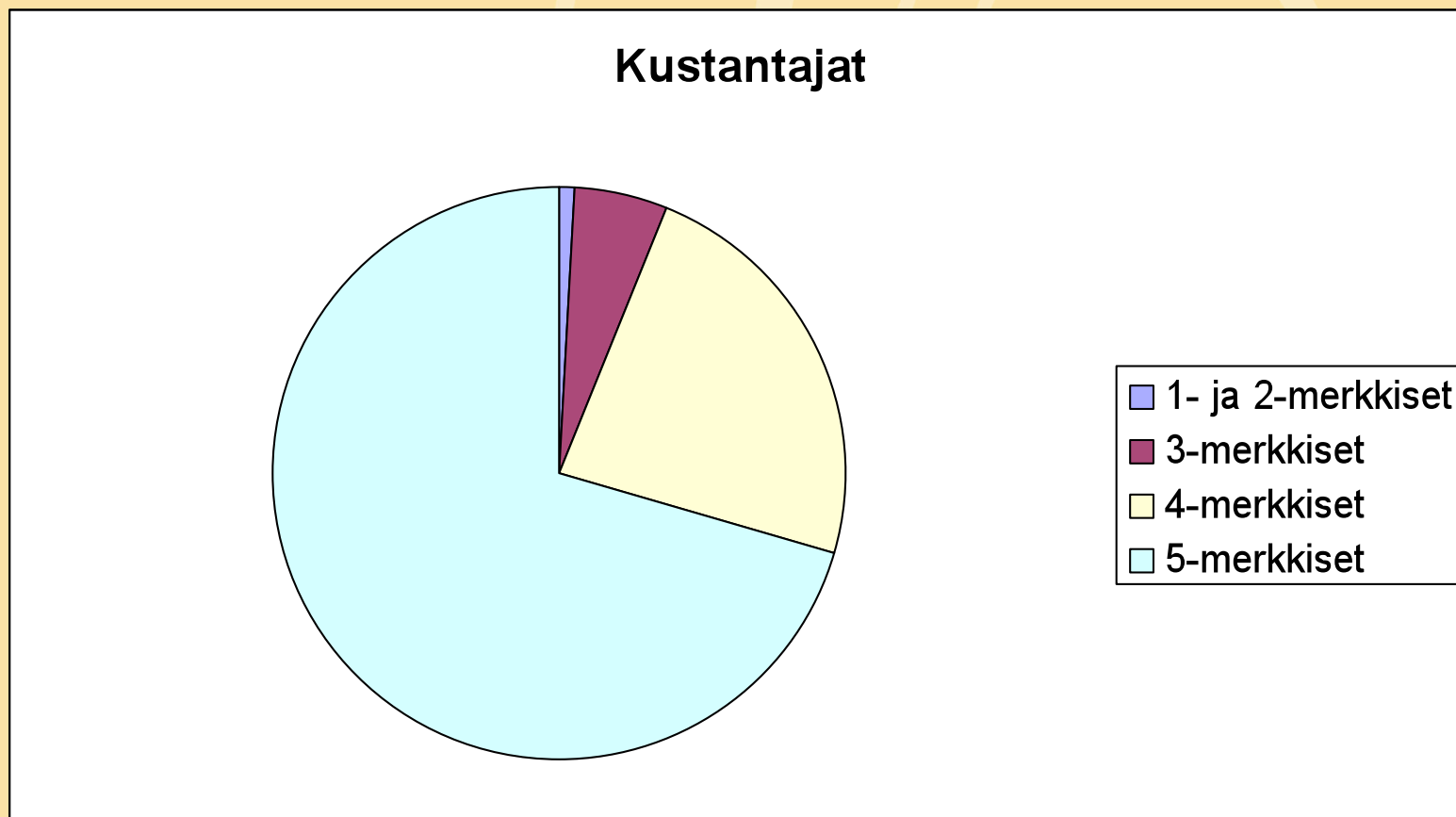
Ennakkometadata

- **Tunniste + ennakkometadata tukee tiedon löytyvyyttä tiedonhauissa**
- **Ennakkometadata julkaisusta ennen julkaisun ilmestymistä**
- **Ajantasainen tieto nopeasti saataville**
- **Ennakkometadata rikastetaan kansallisbibliografia-tasoisiksi tietueiksi**
- **Ennakkometadatan tuottaminen ja sisällöllinen kehittäminen yhteistyössä julkaisualan kanssa**

Ennakkometadata (2)

- Yhteistyö Kirjavälitys Oy:n ja Kansalliskirjaston välillä vuodesta 1992
- Kirjavälitys Oy kokoaa ennakkometadataa suurten ja keskisuurten kustantajien julkaisuista (n. 6000/v.) - tiedonsiirto Fennicaan
- Suomen ISBN-keskus ennakkoluetteloit pienten ja yksittäisten kustantajien julkaisut suoraan Fennica-tietokantaan (n. 4000/v.)

Suomen ISBN-keskuksen kustantajarekisteri

Ennakkometadata (3)

- **Tiedonsiirron kehittämiseksi keväällä 2009 otetaan käyttöön uusi Dspace-pohjainen tallennusala**
  - **Ennakkometadatan tuottamisessa Suomen ISBN-keskuksessa**
  - **Elektronisen aineiston luovutuksessa Vapaakappaletoimistossa**
- **ONIX-formaatin mukaiset tietoelementit**
- **Tiedot siirtyvät suoraan Voyageriin MARC-muotoisina**
- **Ennakkometadatan käsittely suoraan Voyagerissa**

Mozilla Firefox

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://kktest1.lib.helsinki.fi/cgi-bin/form23.cgi

Most Visited HYK intranet Instant Message Lookup Google ISBN ylläpito. sivu 1 ISBN-tunnuksen hake... FENNICA - Suomen k... MARC 21 -yhtenäisfo...

1640
KANSALLIS
KIRJASTO

ISBN-tunnuksen hakeminen julkaisulle

Julkaisun tiedot

[Kustantajan tiedot](#) > **Julkaisun tiedot** > [Tietojen tarkistus ja lähetys](#)

Lisätäkää julkaisun tiedot. Pakolliset kentät on merkitty tähdellä. Lomakkeella edetään sivun alalaidan Jatka-painikkeella. Ennen tietojen lähettämistä on mahdollista tarkistaa ja muokata lomakkeelle syötetyt tiedot. Caps Lock -toiminnon käyttöä lomakkeella tulee välttää.

Tekijöiden tiedot

Tekijä:

* Etunimi:

* Sukunimi:

* Rooli: tekijä kuvittaja kääntäjä toimittaja

Muut tekijät:

Etunimi:

Sukunimi:

Rooli: tekijä kuvittaja kääntäjä toimittaja

Etunimi:

Sukunimi:

Rooli: tekijä kuvittaja kääntäjä toimittaja

Etunimi:

Sukunimi:

Rooli: tekijä kuvittaja kääntäjä toimittaja

Julkaisun tiedot

* **Julkaisun nimeke**

Julkaisun alanimeke

Korkeakoulu, jossa väitös tapahtuu

* **Julkaisun kieli** Valitse

Julkaisuajankohta

* **Vuosi** Valitse Kuukausi Valitse

Asiasanoitus ja luokitus

Erota asiasanat piikulla toisistaan. Ilmoita enintään 3 asiasanaa.

YSA-luokitus

Erota sanat piikulla toisistaan. Ilmoita enintään 3 luokkaa.

Done

Käynnistä Microsoft PowerPoint - [...] Mozilla Firefox

7:59

ISBN-standardin (ISO 2108-2005) mukaiset metadatan tietoelementit

- Kustantajan tulee toimittaa ISBN-keskukselle ennakkometadatta julkaisusta, kun sille on annettu ISBN-tunnus
- Välineenä ONIX-formaatti tai sen kanssa yhteensopiva formaatti
- ISBN-standardi määrittelee 12 tietoelementtiä, joiden pitäisi sisältyä valmiiseen ennakkotietueeseen

ONIX(ONline Information eXchange)

- Kansainvälisiä ONIX-formaatteja hallinnoi EditEur
- <http://www.editeur.org/>
- Sähköinen tiedonsiirtoformaatti - XML-protokolla
- Julkaisun bibliografisten ja kaupallisten tietojen välityksessä
- Käytössä versio 2.1, versio 3.0 valmistuu keväällä 2009
- Tuotetietoa siirretään järjestelmästä toiseen
- ONIX for Books - ONIX for Serials - ONIX for Licensing Terms

ONIX-hanke

- **ONIX-hanke käynnistyi vuonna 2007 yhteistyössä Kansalliskirjaston, Kirjavälityksen, kustantajien, kirjakauppojen ja kirjastojen kanssa**
  - **Suomalainen formaattisovellus valmistui 2007-2008**
  - **Tehostaa ja nopeuttaa kirjaan liittyvän tuotetiedon tuottamista ja välittämistä organisaatiolta toiselle**
  - **Tuotetieto tallennetaan vain kerran lähellä julkaisun syntypaikkaa**
  - **Muut toimijat rikastavat sitä tarpeittensa mukaan**
  - **Helpottaa tuotetiedon ajantasaista jakelua eri toimijoiden kesken**
  - **Tukee kirja-alan tietojärjestelmien kehittämistä**

Kirja-alan ONIX – suomalainen sovellus

Sisältö:

Osa 1: XML-tuoteviesti

**Osa 2: Tuotetietueen sisältö
ryhmät ja kentät**

- pakolliset
- suositeltavat
- vapaaehtoiset

Osa 3: ONIX-formaatin koodilistat

[http://www.kansalliskirjasto.fi/attachments/
5IMGKMuyi/5AWPFnNTN/Files/CurrentFile/
KirjaONIX2-3.pdf](http://www.kansalliskirjasto.fi/attachments/5IMGKMuyi/5AWPFnNTN/Files/CurrentFile/KirjaONIX2-3.pdf)

Kansallinen ONIX-keskus

- Vastuu kansallisen ONIX-keskuksen toiminnasta yhteistyössä Kirjavälityksen kanssa vuoden 2008 alusta
- Toiminnassa mukana: Tekninen ONIX-ryhmä, ONIX-ohjausryhmä, KirjaEDI-ryhmä, Kansainvälinen ONIX-keskus / EDItEUR-organisaatio
- ONIX-formaatin kansallisen sovelluksen ylläpito ja kehittäminen
- Kansainvälisen ONIX-formaatin kehittäminen EDItEURin ja muiden kansallisten keskusten kanssa yhteistyössä

Kansallinen ONIX-keskus (3)

- **Julkaisualan tiedotus, ohjeistus ja koulutus**
- **Tallennusalusta pienemmille kustantajille tuotetietojen ilmoittamiseksi - pilotti keväällä 2009**
- **<http://80.248.163.37/onix/>**
  - **Avoin verkkoalusta kustantajille huhtikuussa 2009**
    - **Tuotetietojen ilmoittaminen**
  - **Kustantajien oma palvelu toukokuussa 2009**
    - **Salasanan suojaama**
    - **Tuotetietojen ilmoittaminen ja selailu**

Näyte XML-muotoisesta ONIX-tietueesta

```
-<ProductIdentifier>  
  <ProductIDType>15</ProductIDType>  
  <IDTypeName>ISBN-13</IDTypeName>  
  <IDValue>978-951-0-23076-3</IDValue>  
-<ProductIdentifier>  
  <ProductForm>BB</ProductForm>  
-<Series>  
  <PublisherSeriesCode>BESTS</PublisherSeriesCode>  
  <TitleOfSeries>Bestseller</TitleOfSeries>  
</Series>  
-<DistinctiveTitle>Pääkallokehrääjä</Distinctive Title>  
-<Contributor>  
  <ContributorRole>A01</ContributorRole>  
  <PersonName>Remes, Ilkka</PersonName>
```

Yhteystiedot

<http://www.kansalliskirjasto.fi/julkaisuala/isbn.html>

<http://onixkeskus.fi>

maarit.huttunen@helsinki.fi